Enderrock | Marc Ferrer | Actualitzat el 12/05/2023 a les 13:00

Magalí Sare i Manel Fortià: «?El nostre procés es basa a posar-nos a assajar sense cap idea preconcebuda»

Magalí Sare i Manel Fortià publiquen el segon àlbum com a duet, 'ReTORNAR'

Magalí Sare i Manel Fortià | Juan Miguel Morales

Imaginem-nos uns exploradors menorquins que van a Mèxic i tornen havent creat un gènere musical nou. O bé uns artistes flamencs que es fusionen amb la cultura sefardita per després tornar a la seva terra amb melodies renovades. És el que han fet **Magalí Sare** i **Manel Fortià** al segon disc, *ReTORNAR* (Segell Microscopi, 2023).

Després del vostre primer disc junts, 'Fang i núvols' (Segell Microscopi, 2020), ara publiqueu 'ReTORNAR'. Es diu així perquè és el vostre retorn discogràfic?
Manel Fortià: Hi ha diverses raons. Aquesta que assenyales és la més òbvia.
Magalí Sare: Una altra raó és el concepte que relaciona tot el disc. La gran majoria del repertori són cançons conegudes o tradicionals que hem passat per un filtre que provoca un efecte com si els temes haguessin travessat l'oceà Atlàntic i haguessin tornat. Per exemple, hem agafat una cançó tradicional menorquina i l'hem posat a ritme de ranxera. Això ja s'ha fet moltes vegades amb les havaneres o amb el flamenc. I la tercera raó està relacionada amb la peça "Tornar".

M.F: Exacte, a final d'any vam arranjar i traduir aquesta cançó, i a partir d'aquí ens vam anar animant, i vam decidir començar a fer el disc.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=HfEwBj2FDjI

El procés de creació dels arranjaments ha estat una cosa compartida entre tots dos. Com ha estat?

M.S: Cada tema ha estat diferent. N'hi ha hagut alguns en què en Manel ha estat qui ha estirat el carro perquè ja tenia l'arranjament molt clar, en altres he estat més jo, i en alguns tots dos per igual, si fa o no fa. En aquest sentit, vull destacar que els arranjaments més bojos són els d'en Manel [RIU]. El nostre procés es basa a posar-nos a assajar sense cap idea preconcebuda, i mentre assagem, amb la conya, van sortint coses.

M.F: Un altre sistema que ens funciona molt bé és anar amb un arranjament de base i provar-lo a un concert, a veure si funciona. Allà podem veure quines coses han funcionat i quines no, i ho anem canviant a poc a poc.

M.S: D'aquesta manera podem veure si una part del tema s'ha fet massa llarg, o si aquell altre no encaixa de cap manera... És una manera molt radical de veure si un tema funciona o no. Ens agrada molt el directe perquè juguem i improvisem molt. Molta altra gent ho ha dit moltes vegades, que compondre és improvisar amb molts temps de marge, així que nosaltres és una mica el que fem: improvisem i anem fixant el que ens agrada.

Va haver-hi algun tema que se us encallés especialment a l'hora d'arranjar-lo?

M.S: "La leyenda del tiempo", claríssimament.

M.F: "Guantanamera" també ens va costar bastant.

M.S: Teníem idees molt potents, però sempre has de trobar la dosi perfecta perquè no sigui massa. En canvi, va haver-hi altres temes del disc que van ser quasi instantanis, com per exemple "Tornar" o la majoria de les balades.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=Ej8V8mnlNO8

Temes tan icònics i coneguts en la versió original -com ara "La leyenda del tiempo", que està tan associat a Camarón de la Isla-, són més difícils d'arranjar?

M.F: La gent està acostumada a escoltar aquesta cançó d'aquella manera determinada, i per tant hi ha tot un espai al voltant que et permet anar per altres llocs i trobar noves fórmules. I el fet que sigui un tema tan mític també et permet anar-te'n més lluny, però sense perdre l'essència. Això per mi és el que resulta més apassionant de tot, que hi hagi tant d'espai per crear.

De fet, aquest tema és un dels que tenen més variacions a la melodia i al compàs.

M.S: El principal canvi en aquesta cançó és el del compàs. L'original està a 6 i nosaltres la fem a 5. Això ho vam fer així per dos motius. D'una banda, perquè d'aquesta manera aconseguim que la melodia se senti coixa. I d'altra banda, perquè a la música ibèrica en general passa molt que tots els accents estan canviats, i aquesta cançó no n'és una excepció. Fent aquesta adaptació d'un temps menys vaig aconseguir posar l'accent on tocava. A part d'això, pel que fa a la melodia, a l'última estrofa hi he posat la melodia de la tornada i ho he girat una mica. Aquesta particularment és la que té més informació.

El repertori que heu escollit és tant interessant com heterogeni. L'elecció d'aquest segueix alguna lògica?

M.S: Tenim diferents eixos. Tenim la península Ibèrica, que ja té molta riquesa: Portugal, Espanya i tota la música folklòrica ibèrica, i Catalunya. Ens inspirem molt en el flamenc, que té aquests viatges d'anada i tornada, com les *guajiras*. I tenim clar que l'altre eix és l'Amèrica del Sud, i toquem uns quants països: l'Argentina, Cuba, el Brasil i Mèxic. Llavors, la tria de repertori és el resultat de fusionar tots aquests eixos geogràfics.

M.F: L'excepció d'aquests eixos que deia la **Magalí** és "Leyenda", que se'n va cap al món sefardita, i així també hem explorat una mica més aquesta part mediterrània. Bàsicament, vam anar trobant un repertori que ens permetia donar-li la volta d'alguna manera i jugar a anar i tornar.

M.S: El que ha estat brutal és adonar-nos que les melodies tenen alguna cosa d'universal. Per exemple, imagina una cançó portuguesa composta a un poble que és a la frontera amb Espanya.

Ostres, si aquest poble estigués deu quilòmetres més enllà i formés part d'Espanya, potser el tema tindria un color diferent. Tot és molt relatiu.